

PM 2017:119 RV (Dnr 133-678/2017)

Genomförande av ändringar i dricksvattendirektivet

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 15 juni 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Genomförande av ändringar i dricksvattendirektivet” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

I promemorian föreslås att ett nytt bemyndigande ska införas i livsmedelslagen i syfte att implementera de ändringar som föreslagits i Europakommissionens direktiv (2015/1787).

Bemyndigandet medför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ges rätt till att meddela föreskrifter om skyldighet för den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten att underställa faroanalyser (även kallat riskbedömning) och förslag till egenkontrollprogram för kontrollmyndighetens prövning.

I praktiken innebär förslaget att den tidigare möjligheten om att göra avsteg ifrån de parametrar som ska undersökas och frekvenserna för dessa undersökningar tas bort. Istället föreslås att ett nytt system införs, där en möjlighet till att göra avsteg finns men som förutsätter att en faroanalys har genomförts och godkänts av kontrollmyndighet samt att information och sammanställning av analysens resultat görs tillgänglig för allmänheten.

Faroanalys ska användas som underlag vid framtagande av verksamhetsutövarnas egenkontrollprogram och innebär att verksamhetsutövaren ska identifiera de faror som måste förebyggas, avlägsnas eller minskas till en acceptabel nivå. För att faroanalysen ska vara giltig behöver den godkännas av en kontrollmyndighet. I dagsläget ingår det redan i kontrollmyndigheternas uppgift att göra en bedömning av egenkontrollprogrammet och ändringsförslaget innebär främst att det blir en större tydlighet om vad som bör ingå som en obligatorisk del av myndigheternas offentliga kontroll.

Ändringarna i livsmedelslagen görs då förutsättningarna att tillhandahålla/producera dricksvatten skiljer sig kraftigt på grund av de olika lokala förhållanden avseende råvattnets kvalitet och ledningsnätets skick. Genom att

anpassa egenkontrollprogrammet efter verksamhetsutövarens förutsättningar är förhoppningen att processen på sikt kan bli mer kostnads- och tidseffektiv.

Livsmedelsverket rekommenderar idag redan alla dricksvattensproducenter att genomföra faroanalyser och enligt uppgifter genomför alla större dricksvattensproducenter sådana analyser idag. Ändringen bör därför i praktiken inte innebära några större förändringar för de stora dricksvattensproducenterna.

För kontrollmyndigheterna kan beslutet innebära en ökad arbetsbelastning men då kontrollverksamheten är avgiftsfinansierad bedöms detta inte medföra några svårigheter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholm Stadshus AB har i sin tur remitterat ärendet till Stockholm Vatten och Avfall AB.

Stadsledningskontoret konstaterar att de ändringsförslag som presenteras i promemorian endast bedöms medföra mindre konsekvenser för verksamhetsutövaren och den ansvariga kontrollmyndigheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden menar att konsekvenserna för livsmedelskontrollen i Stockholm bedöms som mycket små då Stockholm vatten och avfall AB i huvudsak är positiva till förändringen.

Stockholms Stadshus AB konstaterar att Stockholm Vatten och Avfall AB redan idag genomför faroanalyser och att den föreslagna ändringen medför ett standardiserat förfarande för faroanalyser hos landets dricksvattensproducenter.

Mina synpunkter

Dricksvattnet är vårt viktigaste livsmedel. Vatten är en helt avgörande resurs för vårt samhälle men även en gemensam tillgång med ett gemensamt ansvar som vi delar med såväl angränsande kommuner som grannländer.

Stockholm har mycket god tillgång till råvatten. Råvatten tas från Mälaren till vattenverken i Norsborg respektive Lovö och levereras till cirka 1.4 miljoner invånare i regionen. Stockholm Vatten och Avfall AB producerar och tillhandahåller årligen ungefär 150 miljoner m³ dricksvatten, vilket motsvarar ungefär 400 000 m³ per dygn. Stadens dricksvattenproducent Stockholm Vatten och Avfall genomför redan idag faroanalyser och är positivt inställda till ändringen. Även miljö- och hälsoskyddsnämnden som bedriver tillsyn över vatten som livsmedel är positiva och med bakgrund av detta så konstaterar jag att de föreslagna ändringarna kommer innebära mindre konsekvenser för verksamhetsutövarna men ökad tydlighet i regelverket.

Stadens vattentäkt Östra Mälaren är sedan år 2008 vattenskyddsområde. De största miljöproblemen i Stockholms sjöar, vattendrag och kustvatten utgörs av övergödning, miljögifter och fysiska ingrepp i vattenmiljön. Staden arbetar enligt Handlingsplanen för god vattenstatus för att nå målet om att samtliga vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status. För att behålla och uppnå god vattenstatus nu och i framtiden och säkra vår dricksvattenförsörjning även

för framtida generationer behöver vi dock intensifiera arbetet med ett effektivt åtgärds genomförande och en fortsatt finansiering av detta.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ” Genomförande av ändringar i dricksvattendirektivet” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 8 juni 2017

KATARINA LUHR

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I promemorian föreslås att ett nytt bemyndigande ska införas i livsmedelslagen i syfte att implementera de ändringar som föreslagits i Europakommissionens direktiv (2015/1787).

Bemyndigandet medför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ges rätt till att meddela föreskrifter om skyldighet för den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten att underställa faroanalyser (även kallat riskbedömning) och förslag till egenkontrollprogram för kontrollmyndighetens prövning.

I praktiken innebär förslaget att den tidigare möjligheten om att göra avsteg ifrån de parametrar som ska undersökas och frekvenserna för dessa undersökningar tas bort. Istället föreslås att ett nytt system införs, där en möjlighet till att göra avsteg finns men som förutsätter att en faroanalys har genomförts och godkänts av kontrollmyndighet samt att information och sammanställning av analysens resultat görs tillgänglig för allmänheten.

Faroanalys ska användas som underlag vid framtagande av verksamhetsutövarnas egenkontrollprogram och innebär att verksamhetsutövaren ska identifiera de faror som måste förebyggas, avlägsnas eller minskas till en acceptabel nivå. För att faroanalysen ska vara giltig behöver den godkännas av en kontrollmyndighet. I dagsläget ingår det redan i kontrollmyndigheternas uppgift att göra en bedömning av egenkontrollprogrammet och ändringsförslaget innebär främst att det blir en större tydlighet om vad som bör ingå som en obligatorisk del av myndigheternas offentliga kontroll.

Ändringarna i livsmedelslagen görs då förutsättningarna att tillhandahålla/producera dricksvatten skiljer sig kraftigt på grund av de olika lokala förhållanden avseende råvattnets kvalitet och ledningsnätets skick. Genom att anpassa egenkontrollprogrammet efter verksamhetsutövarens förutsättningar är förhoppningen att processen på sikt kan bli mer kostnads- och tidseffektiv.

Livsmedelsverket rekommenderar idag redan alla dricksvattensproducenter att genomföra faroanalyser och enligt uppgifter genomför alla större dricksvattensproducenter sådana analyser idag. Ändringen bör därför i praktiken inte innebära några större förändringar för de stora dricksvattensproducenterna.

För kontrollmyndigheterna kan beslutet innebära en ökad arbetsbelastning men då kontrollverksamheten är avgiftsfinansierad bedöms detta inte medföra några svårigheter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholm Stadshus AB har i sin tur remitterat ärendet till Stockholm Vatten och Avfall AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 maj 2017 har i huvudsak

följande lydelse.

I Stockholms stads budget för 2017 konstateras att negativ påverkan på djur, miljö och människors hälsa från stadens livsmedelskonsumtion ska minska.

Stadsledningskontoret konstaterar att de ändringsförslag som presenteras i promemorian endast bedöms medföra mindre konsekvenser för verksamhetsutövaren (Stockholm Vatten och Avfall AB) och den ansvariga kontrollmyndigheten (miljö-och hälsoskydds nämnden).

Stadsledningskontoret ser det som positivt att promemorians förslagna ändringar i livsmedelslagen avser att skapa en ökad tydlighet vad gäller lagar och regler för landets dricksvattensproducenter samt dess kontrollmyndigheter.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen från Näringsdepartementet om effektivare sanktioner i livsmedelskedjan anses besvarad med vad som framgår av detta utlåtande.

Miljö- och hälsoskydds nämnden

Miljö- och hälsoskydds nämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 maj 2017 följande.

1. Miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Ändringen innebär främst konsekvenser för de producenter och tillhandahållare av dricksvatten som idag omfattas av dricksvattenföreskrifterna, men även för de kommunala kontrollmyndigheterna. Kontrollmyndigheten kommer att behöva besluta om verksamhetsutövarnas faroanalyser. Att göra en bedömning av faroanalysen ingår redan i dagens kontroll, men med de nya reglerna blir det tydligare att det alltid är en obligatorisk del av myndighetens offentliga kontroll.

Förslaget innebär att kontrollmyndigheterna kan få en ökad arbetsbelastning. Då kontrollen är avgiftsfinansierad bör detta inte innebära något problem. Det bedöms heller inte innebära någon större förändring i volym. Kontrollmyndigheterna behöver också säkerställa att kompetensen för att göra dessa komplicerade bedömningar finns på alla kontrollmyndigheter. För livsmedelskontrollen i Stockholm bedöms konsekvenserna som mycket små då vi bara har en dricksvattenproducent, Stockholm vatten och avfall AB, som i huvudsak är positiva till förändringen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 15 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Ändringen avser ålägga verksamhetsutövaren att genomföra ett antal faroanalyser per år. Hur många bestäms av anläggningens storlek. Stockholm Vatten och Avfall genomför redan idag

faroanalyser och är positivt inställda till ändringen. Enligt förslaget kan bolaget genom riskanalys anpassa provtagningsprogram och provparametrar efter rådande förhållanden. Ändringen kommer även att medföra att förfarandet standardiseras och skapar ett homogent förhållningssätt bland landets dricksvattenproducenter (*bilaga 1*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen konstaterar att Stockholm Vatten och Avfall redan idag genomför faroanalyser och att den föreslagna ändringen medför ett standardiserat förfarande för faroanalyser hos landets dricksvattensproducenter.

Stockholm Vatten och Avfall är positivt inställd till ändringen. Koncernledningen delar bolagets synpunkter och har inget övrigt att anföra än att understryka att faroanalyser är grundläggande i det förebyggande arbetet och att det är nödvändigt för samtliga producenter och tillhandahållare av dricksvatten att genomföra sådana. För ytterligare synpunkter hänvisar koncernledningen till Stockholm Vatten och Avfalls remissvar.